

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА**

183-36/2017
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 43213 датум: 24. 11. 2017.

На основу члана 18. став 4. Закона о Заштитнику грађана („Службени гласник РС“, бр. 79/05 и 54/07), Заштитник грађана је са становишта своје законом утврђене надлежности, размотрио текст Нацрта закона о граничној контроли, који је Министарство унутрашњих послова доставило овом органу на мишљење у прилогу акта 01 Број: 01-11266/17 од 14. 11. 2017. године и даје следеће

**МИШЉЕЊЕ
НА НАЦРТ ЗАКОНА О ГРАНИЧНОЈ КОНТРОЛИ**

Одредбом члана 53. став 2. Нацрта закона о граничној контроли, прописано је: „За прелазак државне границе малолетно лице, држављанин Републике Србије до навршене 16. године, када путује само или у пратњи другог лица које му није родитељ или законски старатељ, мора поседовати оверену сагласност оба родитеља или законског старатеља.“

Пре свега, Заштитник грађана указује да је у одредби члана 53. став 2. Нацрта употребљен термин „законски старатељ“, који не познају важећи прописи који уређују породичне односе. Породични закон („Сл. Гласник РС“ бр. 18/2005, 72/2011 и 6/2015) познаје институт „старатеља“ који је уређен одредбама чл. 124. до 145. - Шести део, стога Заштитник грађана предлаже да се у одредби члана 53. став 2. Нацрта речи: „законски старатељ“ замене речима: „или законског заступника“.

Надаље, одредбом члана 53. став 2. Нацрта се утврђују строжи услови (оверена сагласност оба родитеља или законског старатеља), него за подношење захтева за издавање путне исправе за дете прописани Законом о путним исправама („Сл. гласник РС“, бр. 90/2007, 116/2008, 104/2009, 76/2010 и 62/2014).

Према члану 29. став 1. Закона о путним исправама захтев за издавање путне исправе за малолетна лица, подноси један од родитеља, уз писмену сагласност другог родитеља, односно други законски заступник или старатељ. Међутим, одредбом става 2. тачка 4) истог члана Закона прописано је да ће се, изузетно, путна исправа издати и без сагласности из става 1. тог члана, у случају да је једном од родитеља одлуком суда додељено старатељство над малолетним лицем или да је одлуком суда дозвољено издавање путне исправе, осим у случају да истом одлуком суда издавање путне исправе и путовање малолетног лица у иностранство, није условљено сагласношћу оба родитеља.

У складу са наведеним, према Закону о путним исправама сагласност оба родитеља потребна је ако су у браку и/или заједнички врше родитељско право, а када је дете поверено на самостално вршење родитељског права једном од родитеља захтев за издавање пасоша подноси родитељ који самостално врши родитељско право уз достављање копије судске одлуке о наведеном.

Породични закон прописује могућност да родитељско право врши један родитељ самостално, у ком случају самостално одлучује о свим стварима значајним за живот детета, изузев о питањима која битно утичу на живот детета, којима се сматрају нарочито: образовање детета, предузимање већих медицинских захвата над дететом, промена пребивалишта детета и располагање имовином детета велике вредности (члан 78. став 4. Породичног закона).

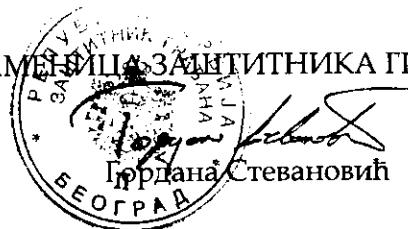
Међутим, из одредбе члана 53. став 2. Нацрта закона произилази да ће, када је дете поверено једном родитељу одлуком суда, оба родитеља морати да дају сагласност за прелазак државне границе ако дете путује само или у пратњи другог лица које му није родитељ или законски заступник, нпр. са школом или сродником, као и у случајевима када путује са родитељем, коме је одлуком суда малолетно лице поверено на самостално вршење родитељског права. Тиме је Нацрт увео нову категорију питања о којима родитељи увек заједнички одлучују, иако та питања нису обухваћена чланом 78. Породичног закона. Заштитник грађана подсећа да се односи родитеља и деце и вршење родитељског права уређују искључиво Породичним законом.

Заштитник грађана предлаже да се одредбе овог члана Нацрта измене у складу са одредбама Закона о путним исправама које уређују начин издавања путне исправе за малолетно лице.

Алтернативно, Заштитник грађана предлаже да се одредбе овог члана допуне одредбама којим се прописује могућност да сагласност за прелазак државне границе за малолетно лице када путује само или у пратњи другог лица које му није родитељ или законски заступник, даје орган старатељства. Тиме би се предупредиле ситуације неоправданог и неоснованог одбијања давања сагласности родитеља, са чиме се Заштитник грађана у својој пракси врло често сусретао, посебно у случајевима конфликтних развода и дуготрајних поступака за поверавање детета на самостално вршење родитељског права.

С поштовањем,

ЗАМЕШТИЦА ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА

Гордана Стевановић